

Věstník MŽP ČR, částka 1/2020

Společné sdělení

sekce státní správy a sekce ochrany přírody a krajiny MŽP ke vztahu §15a a §15b zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) a zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Ve Sbírce zákonů byl pod [č. 312/2019 Sb.](#) uveřejněn zákon, kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zákon nabude účinnosti dne 1.2.2020.

Uvedeným zákonem se zavádí kategorie vodních děl se stanovenou maximální plochou 20 000 m² a s nejvyšší možnou výškou hráze 2,5 m, které slouží ke vzdouvání a akumulaci vod. K provedení těchto děl, za předpokladu, že nepodléhají technickobezpečnostnímu dohledu nebo splňují kritéria pro zařazení do IV. kategorie technickobezpečnostního dohledu, se předepisuje režim ohlášení vodoprávnímu úřadu.

Uvedeným zákonem dále dochází k vymezení kategorie terénních úprav sloužících k zadržování vody v krajině v nezastavěném území se stanovenou plochou v rozmezí od 300 m² do 20 000 m² a s největší možnou hloubkou 1,5 m. Rovněž k provedení těchto terénních úprav je předepsán režim ohlášení vodoprávními úřadu.

Uvedený zákon představuje *de facto* nepřímou novelu zákona [č. 114/1992 Sb.](#), o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZOPK“), ve znění pozdějších předpisů, když stanoví, že pro účely ohlášení jak výše vymezené kategorie vodních děl, tak výše vymezené kategorie terénních úprav se nevyžaduje závazné stanovisko orgánu ochrany přírody, nejde-li o záměr umístovaný v území chráněném podle části třetí nebo čtvrté ZOPK (tj. zvláště chráněná území a území tvořící soustavu Natura 2000).

Systematicky je vyloučení závazného stanoviska orgánu ochrany přírody zařazeno v náležitostech ohlášení vodního díla ([§15a](#) odst. 4 písm. a/ vodního zákona ve znění zákona č. 312/2019 Sb.), resp. terénní úpravy ([§15b](#) odst. 2 vodního zákona ve znění zákona č. 312/2019 Sb.), tj. stavebník nemá povinnost jej předložit jako podklad pro projednávání ohlášení.

Uvedená ustanovení ovšem nic nemění na limitech, které pro stavby a jiné činnosti stanoví ZOPK.

V této souvislosti lze jako relevantní označit především:

povinnost opatřit si závazné stanovisko orgánu ochrany přírody podle [§4](#) odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny k zásahu, který by mohl vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení nebo oslabení jeho ekologicko- stabilizační funkce a povinnost opatřit si souhlas orgánu ochrany přírody podle [§12](#) odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny k umístování a povolování staveb a jinými činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz.

Pro uvedené správní akty platí [§90](#) odst. 1 ZOPK, který ve větě druhé stanoví, že „souhlasy a závazná stanoviska vydávaná podle tohoto zákona jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu jsou závazným stanoviskem podle správního řádu“. A *contrario* tedy platí, že jsou-li souhlasy a závazná stanoviska podle ZOPK vydávány pro jiné účely, než jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu, nevydávají se ve formě závazného stanoviska podle správního řádu, ale jsou samostatným správním rozhodnutím.

Ohlášení vodního díla, stejně jako ohlášení terénní úpravy se neprojednávává ve správním řízení a nevztahují se na něj části druhá a třetí správního řádu (viz subsidiárně platící [§106](#) odst. 2 stavebního zákona). V daném případě tak správní akty podle ZOPK nejsou podkladem pro vydání rozhodnutí, tudíž (z formálního hlediska) nebudou závazným stanoviskem podle správního řádu, ale samostatným správním rozhodnutím coby podkladem pro jiný postup, než je správní řízení a vydání rozhodnutí v něm, na který zakotvená exempce nijak nepamatuje.

Byť doplněná ustanovení [§15a](#) odst. 4 písm. a) a [§15b](#) odst. 2 vodního zákona ve znění zákona č. 312/2019 Sb. vylučují závazné stanovisko orgánu ochrany přírody z náležitostí ohlášení vodního díla, resp. terénní úpravy, z hlediska ZOPK se jedná o činnosti regulované, které podléhají posouzení orgánem ochrany přírody. Tj. povinnost opatřit si příslušný správní akt (závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku, souhlas k zásahu do krajinného rázu) zůstává zachována, nepůjde ovšem o podklad vydávaný pro účely projednávání ohlášení podle vodního, a subsidiárně stavebního zákona, ale o samostatné správní rozhodnutí stojící mimo tento proces. Stejně tak zůstává zachována i povinnost investora zajistit v případě závažného zásahu hodnocení vlivu zamýšleného zásahu dle [§67](#) ZOPK.

Pro úplnost je potřebné dodat, že zákonem [č. 312/2019 Sb.](#) zůstává nedotčena působnost orgánu ochrany přírody při rozhodování o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les podle [§8](#) odst. 1 ZOPK, rozhodování o výjimkách ze zákazů u památných stromů a u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle [§56](#) odst. 1 ZOPK a rozhodování o odchylném postupu při ochraně ptáků dle [§5b](#) ZOPK. V uvedených případech se jedná o samostatné správní rozhodnutí, na které se navrhaná právní úprava nevztahuje.

Forma závazného stanoviska pro účely povolování kácení dřevin rostoucích mimo les a povolování výjimek ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů byla sice s účinností od 1. ledna 2018 do ZOPK doplněna zákonem [č. 225/2017 Sb.](#) (viz [§8](#) odst. 6 a [§56](#) odst. 6 ZOPK), použije se ale pouze pro účely vydání rozhodnutí ve vymezených řízeních podle stavebního zákona, pro účely ohlášení ji proto nelze použít.

V zájmu ochrany veřejných zájmů je nezbytné, aby správní orgány, zde vodoprávní úřady a orgány ochrany přírody, vzájemně spolupracovaly. Jako vhodná forma spolupráce se jeví informování orgánu ochrany přírody o ohlášení těchto vodních děl nebo terénních úprav tak, aby orgán ochrany přírody mohl zajistit chráněné zájmy, např. využitím ustanovení [§66](#) ZOPK v případě, že investor o vydání potřebných správních aktů nepožádá.

Ing. Vladimír Mana, LL.M.

náměstek pro řízení sekce státní správy

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.

náměstek pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny